

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Iftodi Elvira în numele inculpatului Rusu Ilie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Soroca din 11 februarie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Rusu Ilie Ion, născut la 02 august 1997, originar din s. Chișcăreni, r-nul Sîngerei, domiciliat în or. Bălți, str. I. Franco 9/2.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 25.05.2015-11.02.2016 (prima instanță)*
- 2. 16.03.2016-18.05.2016 (instanța de apel)*
- 3. 03.08.2016-28.09.2016 (instanța de recurs)*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 11 februarie 2016, Rusu Ilie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Rusu Ilie, la 11 februarie 2015, în jurul orelor 23:00, aflându-se în locuința cet. Mațcan Ion, situată în s. Sevirova, r-nul Florești, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, cu scopul de a-l omorî pe Mațcan Ion, dându-și seama că prin acțiunile sale pune în pericol viața ultimului și că aceste acțiuni pot duce la decesul lui, intenționat, i-au aplicat lui Mațcan Ion multiple lovituri cu lama unui cuțit în regiunea cutiei toracice, cauzându-i vătămări corporale sub formă de: paisprezece plăgi înfipite ale toracelui din stânga, respectiv proiecției cordului, pe o arie de 15x17 cm, ce au lezat organele vitale – cordul și pulmonul stâng, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 41D din 13 martie 2015, se califică în ansamblu ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora victima a decedat la fața locului.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocat în numele inculpatului, care a solicitat casarea totală a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el.

În motivarea cererii depuse, apelantul a invocat următoarele:

- vinovăția inculpatului este întemeiată pe presupuneri;
- la baza sentinței nu puteau fi puse, ca mijloace de probă, procesele-verbale de audiere a bănuțitului și învinuitului minor, deoarece declarațiile acestuia au fost date în urma maltratării de către colaboratorii de poliție;
- la momentul săvârșirii infracțiunii inculpatul era minor, fiind crescut și educat într-un orfelinat, instanța urmând a lua în considerație referatul presentențial de evaluare psihico-socială, potrivit căruia inculpatul este ușor influențabil, în cauză fiind nevoit să recunoască vinovăția sa, care a avut loc la etapa urmăririi penale; totodată inculpatul, după discuția purtată cu psihiatrul, a indicat că nu l-a omorât pe Mațcan Ion;
- afirmațiile inculpatului, cu privire la maltratarea sa de către colaboratorii de poliție, se confirmau prin conținutul raportului de expertiză medico-legală, potrivit căruia inculpatul indica asupra durerii din regiunea unde a fost lovit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, pronunțată integral la 08 iunie 2016, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond, la rândul său, și-a întemeiat soluția de condamnare a inculpatului pe declarațiile succesului părții vătămate Mațcan D., ale martorilor Traci M., Murzac D., Casauțan A., Focșa L. și Cilibei O., precum și pe probele scrise, expuse în decizie (f.d. 132-133, vol. III). Suplimentar, instanța de apel a supus examinării și alte probe, a căror verificare și apreciere a fost solicitată de către părți (f.d. 133, verso, 134-136, vol. III).

Instanța de apel a considerat că prin ansamblul probatoriu supus examinării a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, fiind totalmente combătute argumentele apelantului cu privire la nevinovăția inculpatului, fapta săvârșită de către ultimul fiind just încadrată, de către prima instanță, în baza art. 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că argumentele apelantului, întru susținerea nevinovăției inculpatului, purtau un caracter declarativ, fiind invocate cu scopul de a evita răspunderea penală. În susținerea concluziei date, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Cilibei O. care, fiind audiată în instanța de judecată, a declarat că aproximativ cu 2 luni până a fi citată în instanța de judecată, a fost telefonată de către Rusu Ilie, care i-a spus că în cazul în care va fi chemată la judecată, să declare că cunoștea despre faptul că Mațcan Vladimir l-a omorât pe tatăl său și toate acțiunile au fost efectuate doar de către Mațcan

Vladimir, iar Rusu Ilie nu a făcut nimic, însă de fapt, careva circumstanțe de comitere a omorului a lui Mațcan Ion nu cunoaște.

Subsidiar, instanța de apel a apreciat poziția părții apărării drept una neargumentată, având la bază declarațiile inculpatului depuse în instanța de judecată, care venea în contradicție cu cumulul de probe cercetate și care confirmau pe deplin vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate. Astfel, cu referire la declarațiile inculpatului, precum că la momentul omorului lui Mațcan Ion el se afla afară, instanța de apel a constatat că acestea se combăteau prin declarațiile lui Mațcan Vladimir, depuse la organul de urmărire penală în calitate de bănuit, pe care ultimul le-a susținut și în cadrul audierii în calitate de învinuit.

Suplimentar, instanța de apel a reținut că declarațiile lui Mațcan Vladimir coroborau cu declarațiile lui Rusu Ilie care, fiind audiat în calitate de bănuit, a recunoscut că în seara incidentului l-a înfipt pe Mațcan Ion în piept cu cuțitul, susținând aceleași declarații și la audierea în calitate de învinuit, precum și relatând aceleași împrejurări în cadrul verificării declarațiilor sale la locul infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a considerat că poziția inculpatului, privind neveridicitatea declarațiilor lui Mațcan V., nu impunea careva temeiuri pentru aprecierea critică a acestora, or Mațcan V. a relatat aceleași circumstanțe, depunând declarații sub jurământ, cauza fiind examinată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, ultimul fiind recunoscut vinovat și condamnat prin sentința Judecătoriei Soroca din 09.07.2015.

Cu referire la invocările inculpatului făcute în prima instanță, privind pretinsa violență aplicată asupra acestuia de către colaboratorii de poliție, la etapa urmăririi penale, în vederea recunoașterii vinovăției în săvârșirea faptei imputate, instanța de apel a constatat că pe faptul dat, prin ordonanța Procuraturii Florești din 02.03.2015 a fost dispusă neînceperea urmăririi penale, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii în acțiunile colaboratorilor de poliție. Astfel, în ordonanța nominalizată s-a indicat că în urma audierii lui Rusu Ilie în calitate de parte vătămată, acesta a fost examinat de către medicul-legist, iar conform raportului de constatare medico-legală nr. 73 din 19.02.2015, la minorul Rusu Ilie nu s-au depistat leziuni corporale. Totodată, instanța de apel a subliniat că în cadrul judecării apelului, Rusu Ilie a relatat că la etapa urmăririi penale a recunoscut vinovăția nu din motiv că a fost maltratat, ci din motiv că între el și Mațcan Vladimir a existat o astfel de înțelegere.

Cu referire la responsabilitatea penală a inculpatului, deși la materialele cauzei s-a regăsit răspunsul instituției medico-sanitare publice (Spitalul de psihiatrie Bălți) (f.d. 84, vol. II), potrivit căruia *Rusu Ilie s-a aflat în instituția dată la tratament, secția copii, o singură dată din 27.02.2013 pînă pe 22.03.2013, cu diagnosticul "tulburare de personalitate emoțional-instabilă"*, instanța de apel a considerat că nu putea fi pus la îndoială faptul că în momentul comiterii infracțiunii inculpatul își dădea seama de acțiunile comise, or acesta a fost recunoscut responsabil prin actul de expertiză psihiatrică legală nr. 195a-2015 din 07.04.2015 (f.d. 208-209, vol. I), constatându-se că *Rusu Ilie nu*

suferă de maladii psihice. În timpul săvârșirii infracțiunii nu a manifestat careva dereglări psihice temporare, ultimul își dădea seama de acțiunile săvârșite și putea să le dirijeze, avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, fiind recunoscut responsabil. De tratament special Rusu Ilie nu are nevoie.

Concluzionând, instanța de apel a considerat că toate probele administrate, prezentate de acuzare și cercetate în ședințele instanței de fond și celei de apel, se completau reciproc, erau pertinente, concludente, utile și veridice, dispunând de calitățile necesare pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, fiind apreciate la justa valoare și demonstrând incontestabil vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal, sentința adoptată fiind una legală inclusiv și în partea încadrării juridice a faptei, săvârșite de inculpat.

Cu referire la individualizarea pedepsei, stabilite inculpatului prin sentință, instanța de apel a considerat că aceasta a fost stabilită în coraport cu gravitatea faptelor comise și personalitatea inculpatului, cu pericolul social al faptei comise și atitudinea pe care a avut-o Rusu Ilie pe parcursul judecării cauzei.

În același context, instanța de apel a constatat că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite – care este una excepțional de gravă, comisă cu intenție, de circumstanțele care atenuează răspunderea inculpatului - infracțiunea fiind comisă în timpul minoratului, de circumstanțele care agravează răspunderea inculpatului - infracțiunea fiind comisă în participație cu o altă persoană, cu folosirea unei arme, de personalitatea inculpatului – care se caracterizează pozitiv la locul de trai, de absența la evidența medicului psihiatru și narcolog, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, considerând că pedeapsa care este pasibilă să-și atingă scopul este pedeapsa maxim admisibilă la caz, limita maximă prin aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) CP fiind de 10 ani închisoare.

Suplimentar, instanța de apel a considerat că instanța de fond în mod just a statuat asupra faptului că reeducarea inculpatului era posibilă numai în condiția izolării de societate, totodată reieșind din cruzimea cu care a fost comisă crima, prin complicitate cu o altă persoană, inclusiv reieșind din faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina, astfel lipsind căința sinceră în comiterea faptei cu un grad prejudiciabil excepțional de grav, fiind ținut cont și de faptul că sancțiunea articolului incriminat prevede doar pedeapsa închisorii, nefiind propuse de către legislator pedepse alternative, fiind considerat că numai astfel se va restabili echitatea socială și se va asigura atingerea scopului pedepsei penale.

Expunându-se în privința pedepsei stabilite inculpatului prin sentință, instanța de apel a considerat că instanța de fond a ținut cont de scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. art. 61, 70 alin. (3), 75 CP.

În concluzie, instanța de apel a conchis asupra netemeinicii argumentelor apelantului, formulate în interesele inculpatului, apelul urmând a fi respins ca nefondat,

cu menținerea sentinței, ca fiind legală, întemeiată și bazată pe o apreciere amplă a probelor administrate.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Iftodi Elvira în numele inculpatului, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a acestora, cu dispunerea achitării inculpatului, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el.

În cererea depusă, recurentul invocă următoarele:

- vinovăția inculpatului nu a fost demonstrată prin probe directe, pertinente, concludente și veridice, hotărârile judecătorești fiind bazate în exclusivitate pe declarațiile lui Mațcan V., care relatase că omorul a fost săvârșit de Rusu Ilie, în hotărâri nefiind indicate care au fost acțiunile fiecăruia din inculpați;

- în hotărârile judecătorești se indică că Mațcan Vladimir și Rusu Ilie au săvârșit omorul împreună, iar interpretând această constatare reiese că ambii au ținut același cuțit și i-au aplicat lovituri victimei, ceea ce este imposibil, deoarece se infirmă prin concluziile rapoartelor de expertiză, existând astfel presupuneri și dubii care nu au fost înlăturate și care urmau a fi tratate în favoarea inculpatului, astfel decizia instanței de apel fiind ilegală;

- solicitarea apărării la judecarea cauzei în apel, privind audierea lui Mațcan Vladimir, a fost respinsă pe motivul audierii ultimului sub jurământ, în instanța de fond, situație care a lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- nu s-a constatat prin careva probe intenția și motivele inculpatului de a săvârși infracțiunea, spre deosebire de Mațcan Vladimir, care se certa des cu victima, fapt constatat prin declarațiile martorului Traci M.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursului declarat, pe motiv că solicitarea de reapreciere a probelor nu constituie temei pentru recurs, conform art. 427 Cod de procedură penală, invocarea acestei chestiuni în ordinea recursului ordinar fiind lipsită de suport legal. Totodată, procurorul consideră că motivele invocate în recurs au constituit obiect de examinare în instanța de apel, o altă opinie asupra probelor puse la baza sentinței de condamnare nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei, hotărârea contestată conținând motivele legale pe care se întemeiază soluția, acțiunile inculpatului întrunind elementele infracțiunii, săvârșirea căreia îi este incriminată. Suplimentar, procurorul invocă efectuarea acțiunilor procesuale în privința inculpatului cu participarea avocatului, reprezentantului legal și al procurorului, din partea participanților nefiind expuse careva obiecții în procesele-verbale respective.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal constată că argumentele recurentului vizează aprecierea, de către instanțele de fond și apel, a probelor puse la baza condamnării inculpatului, critici pe care instanța de recurs le consideră neîntemeiate, din următoarele considerente.

Astfel, examinând motivele invocate de recurent, Colegiul penal menționează că critica aprecierii probelor, care în mod implicit presupune o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate constitui temei pentru a interveni în soluția adoptată de către instanța de apel, în sensul casării deciziei atacate, or reaprecierea probelor nu constituie temei pentru recurs, nefiind prevăzută în conținutul art. 427 Cod de procedură penală, care stabilește o listă exhaustivă de temeiuri pentru recurs. Totodată, Colegiul penal subliniază că problema aprecierii probelor constituie aspectul de fapt al judecării fondului cauzei, instanța de recurs pronunțându-se doar asupra chestiunilor de drept.

Corelativ celor expuse, Colegiul penal consideră că instanța de apel, la rândul său, în mod just a considerat că instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, și anume a celei prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, concluzie pe care instanța de recurs o susține pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Suplimentar, reiterând imposibilitatea reaprecierii probelor la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, Colegiul penal subliniază că părerea recurentului asupra probelor, care inclusiv a constituit obiect de expunere la judecarea apelului, nu poate fi considerată, de sine-stătător, drept temei de casare a hotărârii atacate.

Colegiul penal își menține aceeași poziție și cu referire la temeiul pentru recurs, invocat de către recurent și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, deoarece este nemijlocit invocat în susținerea criticii aprecierii probelor, pe care instanța de recurs, după cum s-a menționat anterior, o consideră *de jure* inadmisibilă.

Cu referire la motivul privind respingerea, de către instanța de apel, a cererii de audiere a martorului Mațcan V., Colegiul penal constată că în ședințele de judecată, la etapa verificării de către instanța de apel a existenței cărorva cereri sau demersuri, partea apărării nu a înaintat cererea, asupra căreia invocă, în prezentul recurs, că instanța de apel nu s-a pronunțat. Totodată, Colegiul penal constată că partea apărării nu a formulat obiecții asupra conținutului procesului-verbal al ședinței de judecată în apel. În circumstanțele expuse, Colegiul penal conchide că argumentul recurentului este neîntemeiat.

În contextul celor constatate, instanța de recurs conchide că argumentele recurentului sunt neîntemeiate, iar temeiurile pentru recurs, invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare, totodată lipsind alte motive de implicare în soluțiile adoptate de către instanțele de fond și de apel, în sensul casării hotărârilor atacate. Din aceste considerente,

Colegiul penal consideră că recursul declarat este inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Iftodi Elvira în numele inculpatului Rusu Ilie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, în cauza penală în privința lui **Rusu Ilie Ion**, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 octombrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru